

## GENOPTRÆNING I RISIKO FOR AT BLIVE UDLICITERET

Side 18-23

**FOA:** Frivillige  
bør ikke holde  
døende i hånd

Side 6-13

## 1. MAJ FOTO

Side 16-17



## NYT BLAD – NYT LAYOUT

Som I nok allerede har bemærket, ser infoa anderledes ud end før.

I forbindelse med at vi har halveret antallet af udgivelser af infoa og nu udkommer fire gange om året, ja, så tænkte vi her på redaktionen, at det var tid til noget nyt.

Det, der springer mest i øjnene, er nok layoutet, som vi har ændret til et mere nutidigt udtryk sammen med skrifttypen og papiret, der er mere miljørigtigt og tyndere end tidligere. Journalistisk er der også ændringer, idet vi i højere grad vil sætte politikernes velfærdsprioriteringer under lup, som vi blandt andet gør i dette infoa i forbindelse med vores to temaer om frivillige og udlicitering.

Vi håber, I kan li' det nye infoa – god læsning!



### TEMA: Frivillige

Frivillige kan være en hjælp, en forhindring eller et spørgsmål om identitet

# 6-13

### Kursuskalender

Læs om fagforeningens kurser og byvandring på hjemmesiden: [foa.dk/sosu](http://foa.dk/sosu) fra fredag den 1. juni

# 30



## INDHOLD

### INFOA NR. 2-2012

- 4 OK 2012: Ja til private overenskomster
- 5 Det er helt urimeligt!
- 6-13 Frivillige som vågekoner  
Borgmester: Vi skal åbne dørene for frivillige  
FOA: Frivillige er ikke faguddannede  
Frivillige – et mantra i tiden
- 16-17 1. maj
- 18-23 Fællestillidsrepræsentanter:  
Tag kampen op mod udlicitering  
Genoptræning i spil til udlicitering  
FOA: Udlicitering skal ske på et oplyst grundlag  
Stadig flere kommuner udliciterer  
Udlicitering uden dokumenteret effekt
- 26-29 En nærmest paranoid kultur
- 32 Bastard Film sagsøges

### I HVERT NUMMER

- 4 SOSU Kalender
- 14-15 Kort Nyt
- 24-25 Kort Nyt
- 30 Kort Nyt
- 31 Nyt fra A-kassen

### TEMA: Udlicitering

Kravet om at sende kommunale velfærdsopgaver i udbud er væk – alligevel fortsætter kommunerne med at udlicitere

# 18-23



# OK 2013 – en udfordring

AF PALLE NIELSEN,  
FORMAND FOR FOA SOCIAL- OG  
SUNDHEDSAFDELINGEN

Overenskomstforhandlingerne på det private arbejdsmarked er afsluttet – se side 4 – og vi er allerede i gang med forbedelserne til forhandlingerne på det offentlige område i 2013.

Allerede nu har mange beskedne forventninger til den overordnede økonomiske ramme, blandt andet som følge af landets økonomiske situation og et meget beskedent overenskomstresultat på det private område. Og selvfølgelig ikke mindst på baggrund af det meget beskedne overenskomstresultat på det offentlige område i 2011.

Vi må desværre også erkende, at de mange fyringsrunder, som mange medlemmer er blevet ramt af de sidste par år, har sat sine spor. Afmagt og frustration over den måde, arbejdsgiverne behandler vores faggrupper på, fylder en del.

Men det må ikke holde os tilbage. Vi skal stille de nødvendige overenskomstkrav til vores forhandlere. Krav der bygger

på de medlemsdebatter og forventninger, som medlemmerne har til deres fremtidige løn- og ansættelsesvilkår.

Forbundet er ved at udarbejde et temaoplæg til debatten, inden kravene skal samles hen over sommeren. For mig er der ingen tvivl om, at løn og lavtløn bliver et af hovedtemaerne i debatten.

Nu har medlemmerne været på "smal-kost" i to år, og skal de igen på "smal-kost" de næste år, bliver det noget, der kan mærkes. Så længe vi har procentvise lønstigninger, bliver det de lavtlønnede, og først og fremmest LO-grupperne, der igen kommer til at betale!

Nu venter vi selvfølgelig på, hvad den kommende trepartsaftale kan bidrage med, og som kan få indflydelse på overenskomstforhandlingerne.

Jeg håber, at alle nu vil medvirke til at få etableret arbejdspladsmøder i samarbejde med tillidsrepræsentanterne. Så vi får mulighed for at drøfte udfordringerne til de kommende overenskomstforhandlinger.

**NB:** Fagforeningen afholder overenskomstmøde d. 6. juni – læs mere side 15

**FOA**  
FAG OG ARBEJDE

**Social- og Sundhedsafdelingen**  
Godthåbsvej 15,  
2000 Frederiksberg

Telefon 4697 2222  
Fax faglig afdeling 4697 2140  
E-mail faglig afdeling [sosu@foa.dk](mailto:sosu@foa.dk)  
Fax a-kassen 4697 2211  
Hjemmeside [www.foa.dk/sosu](http://www.foa.dk/sosu)

**Ungdom, FOA Social- og Sundhedsafdelingen:**  
Formand Christina Roslundh,  
E-mail: [chro@foa.dk](mailto:chro@foa.dk)

## Åbningstider:

### Fagforeningen

|         |             |
|---------|-------------|
| Mandag  | 9.00–15.00* |
| Tirsdag | 9.00–15.00* |
| Onsdag  | 14.00–17.00 |
| Torsdag | 9.00–15.00* |
| Fredag  | 9.00–13.00  |

### A-kassens hotline

Har du spørgsmål uden for åbningstid, kan du benytte dig af a-kassens hotline, der har åbent fra mandag til fredag i tidsrummet kl. 16.00–20.00.  
Telefonnummer: 4697 1010

### A-kassen

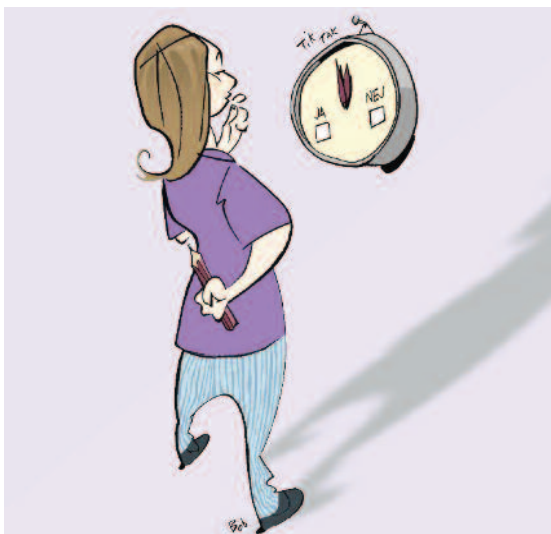
|          |              |
|----------|--------------|
| Mandag:  | 09.00–15.00* |
| Tirsdag: | 09.00–15.00* |
| Onsdag:  | 14.00–17.00  |
| Torsdag: | 09.00–15.00* |
| Fredag:  | 09.00–13.00  |

\*) I tidsrummet kl. 13.00–15.00 er der kun åbent for personlig henvendelse i receptionerne i henholdsvis fagforeningen og a-kassen. Her kan du bestille tid til sagsbehandling og få løst lettere administrative problemer. I a-kassens reception kan du også få hjælp til at oprette cv på medlemscomputerne og bruge computerne til jobsøgning.



# OK 2012: Ja til private overenskomster

**Privatansatte stemte ja til nye toårige overenskomster på det private arbejdsmarked. Resultatet er beskedne lønstigninger og andre småforbedringer**



AF LISE LOTTE BLICHER BENDTSEN

I en tid med fyringer og trusler om fyringer stemte et flertal blandt FOA Social- og Sundhedsafdelingens privatansatte medlemmer ikke overraskende ja til forligsmandens mæglingforslag til overenskomsterne på det private arbejdsmarked. 51 ud af 60 medlemmer stemte ja, og stemmeprocenten endte på små 18,1 procent, idet 331 medlemmer havde mulighed for at stemme om mæglingforslaget.

Et forventet resultat, men desværre en meget lav stemmeprocent ifølge Palle Nielsen, formand for FOA Social- og Sundhedsafdelingen:

– Men jeg tager også resultatet som et udtryk for afmagt. For hvad er alternativet i en tid, hvor trusler om fyringer, nedskæringer og besparelser også fylder

en del på det private arbejdsmarked, vi repræsenterer her i fagforeningen.

## FÅ PRIVATANSATTE MEDLEMMER

Fagforeningens privatansatte medlemmer bidrog hermed til landsresultatet, hvor 69,6 procent sagde ja, og 29,3 procent stemte nej til forligsmandens mæglingforslag. Et stemmemæssigt lille bidrag, idet langt de fleste af FOA Social- og Sundhedsafdelingens mere end 15.000 medlemmer er omfattet af en offentlig overenskomst, og altså kun ganske få er privatansatte.

## OVERENSKOMSTRESULTATERNE

Man kan generelt sige, at lønstigningerne de kommende to år bliver meget beskedne – omkring 2,4 procent. Alt afhængig af, hvilken overenskomst (\*) man som ansat er omfattet af.

For alle overenskomsterne, med undtagelse af den for vikarbureauer, er der desuden tale om forbedringer af den fleksible barselsorlov. Det betyder, at forældreorloven nu kan placeres frit inden for de 52 uger, hvor forældrene har ret til barselsdagpenge.

Det er også blevet til en beskedent seniorordning i fritvalgs-overenskomsterne, både den mellem FOA og Dansk Industri og den indgået af FOA og Dansk Erhverv. Seniorerne får nu ret til at "veksle" pensionsindbetaling til seniorfridage fem år før folkepensionen.

– NB: Du kan finde samtlige overenskomster på forbundets hjemmeside: [foa.dk](http://foa.dk)

(\*) Hvis du er i tvivl om, hvilken overenskomst du er ansat under, så kig nærmere på din ansættelseskontrakt, hvor dine ansættelsesforhold er nærmere beskrevet.

## SOSU-KALENDER

### DEN 16. MAJ:

Barselscafé, kl. 16.00 til 17.30

### DEN 6. JUNI:

OK 2013: Overenskomstmøde i fagforeningen, kl. 16.00 til 18.00

### DEN 11. JUNI:

Kursuskalender udkommer på hjemmesiden: [foa.dk/sosu](http://foa.dk/sosu)

### DEN 15. AUGUST:

Social café, kl. 9.00 til 12.00

### DEN 15. AUGUST:

Barselscafé, kl. 16.00 til 17.30

### DEN 11. SEPTEMBER:

Medlemsarrangement i Seniorklubben, kl. 11.00 til 14.00

### DEN 12. SEPTEMBER:

Social café for tillidsvalgte, kl. 9.00 til 13.00

### DEN 19. SEPTEMBER:

Netværks/fyraftensmøde for beskæftigelsesvejledere og aktivitetsmedarbejdere, kl. 17.00 til 20.30

Læs om arrangementerne og tilmeld dig i aktivitetskalenderen på hjemmesiden:

[foa.dk/sosu](http://foa.dk/sosu)

# Det er helt urimeligt!

**Forsikringsselskabet Tryg bad om notat, der ikke kunne ændre på afgørelse om erstatning for erhvervsevnetab, idet Ankestyrelsens afgørelse ikke kunne ankes til højere instans. En helt uhørt opførsel, mener fagforeningen**

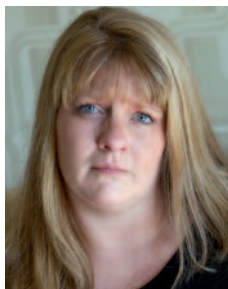
AF LISE LOTTE BLICHER BENDTSEN  
FOTO: SONJA ISKOV

For godt et år siden skrev infoa om, hvad vi her på redaktionen troede var slutningen på social- og sundhedsassistent Anne Larsens lange kamp for et forsørgelsesgrundlag efter en arbejds-skade, hun pådrog sig på sin arbejdsplads, Hvidovre Hospital, tilbage i februar 2006. Her fik hun et knæk i ryggen, da hun rakte ud efter en patient, der var ved at falde ud af en kørestol.

Men nej! Forsikringsselskabet Tryg, der er Hvidovre Hospitals forsikringsselskab, besluttede sig for at anke Arbejdsskadestyrelsens afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne – én dag senere end ankefristen på fire uger. Ankestyrelsen behandlede anken, og Anne fik yderligere tid til at bekymre sig for fremtiden.

Det overraskede Tommy Carlsen, socialpolitisk konsulent i FOA Social- og Sundhedsafdelingen. For Arbejdsskadestyrelsens afgørelse var "meget præcis og detaljeret", som han blandt andet skrev i et brev til Ankestyrelsen, da fagforeningen havde fået besked om Trygs anke.

Og ikke overraskende kom



Anne Larsen

Ankestyrelsen et halvt år senere til samme resultat som Arbejdsskadestyrelsen.

## LÆGENOTATET

Med Ankestyrelsens afgørelse, der er endelig og ikke kan ankes til nogen højere instans, ja, så skulle man tro, at Anne ikke skulle høre mere til Tryg. Men sådan gik det ikke. Fire dage efter Ankestyrel-

sens afgørelse bad Tryg nemlig om Ankestyrelsens lægenotat, fordi selskabet ønskede, at deres lægekonsulent skulle kigge på sagen igen.

Det rystede Anne, der efter mange år med umulige arbejdsprøvnings, uforberedte sagsbehandlere og kampen for førtidspension og erstatning havde set frem til en afslutning. Også fagforeningen var utilfreds med Trygs anmodning.

– Det er nærmest helt uhørt, at Tryg sender sådan et brev. Anne har været igen-nem rigeligt. Der er intet i denne sag, der er gået glat. Det har været ankesag på ankesag hele vejen igennem. Sagens gang har jo desværre

betydet, at Anne har fået en psykisk diagnose oveni, forklarer Tommy Carlsen, socialpolitisk konsulent i fagforeningen.

## GENEREL UDTALELSE

Hos Tryg, der dog ikke vil udtale sig om Annes sag, på grund af deres klientforhold til Hvidovre Hospital, som Tryg er forsikringsselskab for, ser man dog ikke en sådan handling – generelt set – som et problem.

– I enkelte sager vælger vi at bede om lægenotatet, men det er langt fra tilfældet i alle sager, forklarer skadeforforsker Karina Engel fra Tryg blandt andet i en e-mail til infoa og uddyber:

– Hvis vi ikke er enige i Ankestyrelsens afgørelse, har vi mulighed for at indbringe sagen for de civile domstole ved at stævne Ankestyrelsen. Det sker i meget sjældne tilfælde, at vi vælger at stævne Ankestyrelsen.

## ERSTATNING TIL SLUT

Heller ikke i Anne Larsens sag stævnedes Tryg Ankestyrelsen. Erstatningen står ved magt, og set med skadeforforsker Karina Engels øjne har Tryg ingen planer om at ændre på det faktum, at Anne Larsen har fået erstatning for et erhvervsevnetab på 65 procent.

## EN OPFØLGNING

Vi har i en række artikler fulgt Anne Larsens kamp for erstatning og et anstændigt levebrød efter hendes arbejds-skade i 2006.

Den første artikel blev bragt i nr. 4, 2010 og den sidste i nr. 3, 2011. I den sidste artikel troede vi alle, at hendes sag langt om længe var blevet afsluttet med et acceptabelt resultat: Hun var blevet tilkendt førtidspension, havde fået godtgørelse for varigt mén på 35 procent og var den 9. marts 2011 blevet tilkendt erstatning for et erhvervsevnetab på 65 procent af Arbejdsskadestyrelsen. Anne var så småt begyndt at se frem til et nyt liv med fokus på at få det bedre, uden at skulle kæmpe for penge at leve for. Desværre holdt det ikke helt stik – læs opfølgningen her på siden.

NB: Bemærk at de tidligere artikler findes på fagforeningens hjemmeside: foa.dk/sosu – klik på fanen Medlemsblad/infoa til venstre på siden.

# Frivillige som vågekoner

**Frivillige fra Vågetjenesten i Hovedstadens Røde Kors er klar til at sidde ved døende på københavnske plejehjem. Grænseoverskridende siger FOA Social- og Sundhedsafdelingen. Kvalitetsløft mener plejecenterchef**

“

*En værdig død er, når beboeren er omgivet af personale eller pårørende – af mennesker med en relation til den døende.*

*Fællestillidsrepræsentant  
Vibeke Jensen*



AF DORTHE KIRKGAARD NIELSEN  
FOTO: JEANNETTE PARDORF

Frivillige rykker i stigende grad ind på offentlige velfærdsinstitutioner. I Københavns Kommune må frivillige fra Vågetjenesten i Hovedstadens Røde Kors sidde ved døende på foreløbigt to københavnske plejehjem; Plejecentret Sølund og Kildevæld Sogns Plejehjem. På sigt er tanken, at samarbejdet med den frivillige vågetjeneste skal bredes ud i hele kommunen og omfatte både plejecentre, plejeboliger og hjemmepleje.

Fra kommunens side blev der i november sidste år lavet en overordnet samarbejdsaftale mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Vågetjenesten i Hovedstadens Røde Kors. Den aftale skal så suppleres med konkrete samarbejdsaftaler mellem den enkelte institution og Vågetjenesten.

En sådan aftale er der lavet med Plejecentret Sølund, og derfor kan personalet på Sølund kontakte Vågetjenesten, når plejecentret har en døende beboer. Vågetjenesten sender så en frivillig ud til den døendes sidste døgn.

#### FRA VUGGE TIL KRUKKE

*Men er det godt eller skidt, at frivillige skal sidde hos døende?*

Centerchef på Danmarks største plejehjem – Plejecentret Sølund, Jan Nybo Jensen mener, aftalen er god for både borgere og personale:

– At vi kan få frivillige ind og våge over døende borgere, ser jeg som et kvalitetsløft, for det gør, at vi har mulighed for at tilbyde borgerne noget medmenneskelig omsorg og en mere værdig død, end vi kunne før aftalen. Det giver ro, at der sidder en person ved den døende hele tiden, og samtidig behøver personalet ikke have dårlig samvittighed over, at de ikke har tid til at sidde der, siger Jan Nybo Jensen.

Hos FOA Social- og Sundhedsafdelingen er fællestillidsrepræsentant i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune Vibeke Jensen ikke begejstret for aftalen.

– Det er skammeligt, at kommunen ikke prioriterer noget så vigtigt som borgerens livsafslutning. Der burde være ressourcer nok på arbejdspladserne til, at de fastansatte har tid til en så vigtig opgave. Plejepersonalet er uddannet til at pleje borgerne fra vugge til krukke. Men hvor man tidligere prioriterede, at de fastansatte på skift kunne sidde ved en døende, vælger man at lægge det ud til frivillige.



*Fællestillidsrepræsentant  
Vibeke Jensen*

Uanstændigt, mener Vibeke Jensen.

#### OPGAVEFORDELING

Ifølge aftalen med Vågetjenesten er alt i forhold til de frivillige lagt ud til Røde Kors. De har blandt andet som opgave at hverde og introducere nye frivillige. Udarbejde vagtplaner og tilkaldesystemer, yde støtte og vejledning til de frivillige efter behov, medvirke til erfaringsopsamling blandt de frivillige og sikre, at de frivillige kender Røde Kors' tilbud om psykologhjælp.

Ifølge aftalen er formålet med Vågetjenesten at give medmenneskeligt nærvær til døende i de sidste døgn, før døden indtræffer hos mennesker, der ikke har pårørende eller som en aflastning for pårørende.

Det understreges i aftalen, at Vågetjenesten aldrig kan erstatte de offentlige tilbud og forpligtelser i forbindelse med terminal pleje og om-

sorg, men være et medmenneskeligt supplement hertil.

På Plejecentret Sølund er der, ifølge Jan Nybo Jensen, brugt lang tid på netop at udfærdige dokumenter til både ansatte og frivillige, som helt tydeligt beskriver, hvad de frivillige må, og hvad de ikke må.

– De frivillige må ikke udøve nogen form for faglig pleje, men kun medmenneskelig omsorg, for de skal ikke lave medarbejdernes opgaver. Samtidig sender vi kun frivillige ind til døende, hvis borgeren eller de pårørende selv føler, det vil være en god ide, fortæller han.

#### EN FARLIG VEJ

Set med Vibeke Jensens øjne er frivillige som vågekoner – med eller uden accept fra beboere eller pårørende – en farefuld færd, hvor endnu flere af de blødere omsorgsområder fjernes fra de fastansatte medarbejdere.

– Borgerne bliver tungere og mere komplekse, og personalet skal løse mange flere tunge opgaver, så arbejdspresset er efterhånden så stort, så der nærmest ingen åndehuller er længere. Men det er en farlig vej at lade de blødere omsorgsopgaver varetages af frivillige. For hvad med kvaliteten, arbejdsmiljø, arbejdsglæde, hurtigere nedslidning og tab af viden, siger Vibeke Jensen.



## Våge- tjenester i hele landet

Røde Kors' vågetjenester er et landsdækkende fænomen. I alt har Røde Kors 83 vågetjenester landet rundt, hvor frivillige står klar til at våge hos ensomme døende på plejehjem og i private hjem. Ifølge Røde Kors er der samlet tilknyttet omkring 580 frivillige til landets vågetjenester, heraf foreløbig 12 til vågetjenesten i København.

Ud over vågetjenesten tilbyder Røde Kors også en besøgstjeneste, hvor frivillige over hele landet en gang ugentligt kommer på besøg hos ensomme i private hjem og på plejehjem.

Yderligere står Røde Kors' frivillige patientstøtter klar til at lytte og skabe ro om patienter eller vise vej rundt på sygehusenes gange.

I en række af landets fængsler besøger Røde Kors' frivillige de indsatte, og andre steder i landet tilbyder frivillige fra Røde Kors et dagligt telefonopkald til ensomme mennesker.

Røde Kors understreger, at de frivillige i alle deres aktiviteter kommer som en erstatning for pårørende, ikke som erstatning for personale. De frivillige tilbyder medmenneskelighed og nærvær – ikke professionel pleje eller behandling.

## Borgmester: Vi skal åbne dørene for frivillige



Sundheds- og omsorgsborgmester i Københavns Kommune – Ninna Thomsen fra Socialistisk Folkeparti (SF) er den politiske ansvarlige, når det gælder tiltag angående frivillige på københavnske plejehjem. Hun ser aftalen med Røde Kors' Vågetjeneste som en god ide og et eksempel til efterlevelse, når det gælder frivillige i den offentlige sektor.

– Vi bliver nødt til at forholde os til virkeligheden, og i dag er virkeligheden på plejehjem, at vi har ikke råd til, at der skal sidde faste medarbejdere tre-fire dage ved en borger i forbindelse med en livsafslutning. Vågetjenesten giver dermed noget ekstra, og der er selvfølgelig fortsat fast personale inde over. Så jeg ser aftalen med Røde Kors' Vågetjeneste som et eksempel på godt samspil mellem frivillige og offentlige velfærdsinstitutioner, siger hun.

### AFVISER KRITIK

Når fællestillidsrepræsentant Vibeke Jensen kalder Vågetjenesten en farlig vej, hvor stadigt flere af de blødere omsorgsområder fjernes fra de fastansatte og lægges ud til frivillige med fare for dårligere arbejdsmiljø, hurtigere nedslidning og ringere kvalitet, lyder modsvaret.

– Jeg forstår godt argumentationen, men der er ikke tale om, at de varme hænder

skal være kliniske, men vi bliver nødt til at forholde os til virkeligheden, og i dag har vi ikke ressourcer til at skruer op for velfærdssamfundet.

Tværtimod. Vi skal fortsat have faguddannet personale ind der, hvor det kræver faglighed, men vi skal tage imod de frivillige og se dem som en ressource til at lave noget ekstra, mener Ninna Thomsen.

### INGEN BESPARELSE

*FOA Social- og Sundhedsafdelingen mener også, det er godt, når frivillige laver noget ekstra som at være besøgsvenner hjemme hos ensomme ældre, men når frivillige kommer ind som for eksempel vågekoner på plejehjem, er der fare for, at de frivillige tager arbejdsplader fra fastansatte, og at kvaliteten dalder?*

– Der er vigtigt, at fagbevægelsen er opmærksomme på det her, og det er vigtigt at definere nogle grænser for, hvad frivillige må. Men som borgmester mener jeg, det er

helt ok med en frivillig vågetjeneste. Jeg synes, det ligger på den rigtige side af grænsen.

Ninna Thomsen slår fast, at selvom hun har et ønske om i stigende grad at inddrage frivillige i blandt andet ældreplejen i Københavns Kommune, så handler det hverken om at spare penge eller arbejdspladser.

– Som politikere må vi altid tage udgangspunkt i den økonomiske virkelighed, vi har, men min indgangsvinkel til en større brug af frivillige handler om, at jeg som SF'er gerne vil kæmpe for mere solidaritet på tværs af generationer, for et større fællesskab, for mindre ensomhed, og om at jeg mener, vi skal bruge hinanden som mennesker, og hele livet være aktive medborgere.

– Men jeg har ikke tænkt mig at sidde i mit rådhusårn og sige, at alle plejehjem for eksempel skal have frivillige vågekoner. Nu er vi politikere startet med nogle værdier omkring frivillige, og så skal det aftales lokalt, hvad man mener, man kan bruge de frivillige til.

– På plejehjem skal det ske i en dialog med forstander og ansatte, men nogle steder må forstanderen også gå forrest, fordi der er en uberettiget skepsis over for frivillige, siger sundheds- og omsorgsborgmester i Københavns Kommune, Ninna Thomsen.





# FOA: Frivillige er ikke faguddannede

Kommuner og regioner mangler penge, og der er pres på den nære omsorg og pleje af borgere og patienter. Flere steder ses frivillige som en løsning på problemet, men hos FOA Social- og Sundhedsafdelingen er man bekymrede over de stadigt flere frivillige, der rykker ind på landets velfærdsinstitutioner.

For hvad betyder det for vores institutioner? For personalet? For borgerne og for kvaliteten af omsorgen og plejen?

infoa har talt med Poul

Møller, faglig sekretær i FOA Social- og Sundhedsafdelingen, og helt grundlæggende har han intet problem med frivillige, når de bidrager med noget ekstra som for eksempel besøgsvenner hos ensomme. Straks værre bliver det, når frivillige bevæger sig ind på det, man hidtil har set som opgaver for faguddannet arbejdskraft.

## ARBEJDSKRAFT

– Når man bevæger sig ind på områder med vågetjenester på plejehjem og patientstøt-

ter på hospitalsskadestuer, bevæger vi os ind i nogle gråzoner, hvor vi kan frygte, at frivillige skal erstatte fast personale, og hvor man bliver bekymret for kvaliteten, siger Poul Møller.

Set med hans øjne er der ingen tvivl om, hvorfor der i øjeblikket er et stort rykind af frivillige i ældresekto- ren og hospitalssekto- ren.

– Der er helt klart en efterspørgsel efter frivillige, fordi arbejdsgiverne; kommunerne og regionerne ikke længere har ressourcer til, at de fun-

damentale omsorgsopgaver bliver løftet. For ikke at starte en borgerdiskussion om, hvorfor velfærdssamfundet er blevet så fattigt, prøver man i stedet at lempe løsninger ind af bagdøren som ved større brug af frivillige, mener han.

## OVER GRÆNSEN

I forhold til aftalen mellem Københavns Kommune og Vågetjenesten i Hovedstadens Røde Kors er Poul Møller også bekymret.

– Det lyder fint, når kommunen har en vision om, at

færre borgere skal dø alene, men for mig lyder det grænseoverskridende at lukke vildtfremmede mennesker ind i borgerens sidste døgn.

– Frivillige vågekoner er at gå over grænsen på et of-fentligt plejehjem. At våge over døende må være en opgave, som plejepersonalet bør have mulighed for at klare. Det er for pokker mennesker, vi har med at gøre, siger han.

I aftalen med Røde Kors' Vågetjeneste står der, at de frivillige skal have erfaring med omsorg for mennesker i den terminale fase, men personlige erfaringer med forældre eller bedsteforældre tæller også. Det er ikke nødvendigt at have en uddannelse inden for området.

– I forhold til døende er der en masse observationsopgaver, og når man overlader så-



*Vi skal sikre os, at vi holder kvaliteten og giver det fastansatte personale mulighed for at lave et anstændigt arbejde.*

*Faglig sekretær  
Poul Møller*

dan en opgave til frivillige, er der en fare for, at kvaliteten daler, mener Poul Møller.

#### **ETIK OG MORAL**

Samtidig peger han på en lang række faldgruber, når

man lukker frivillige ind. Selvom de frivillige normalt kommer af et godt hjerte, er der en masse, man skal forholde sig til.

– Der er en masse etik og moral i det her. Hvad nu hvis de frivillige overskrider deres kompetencer? Hvad er det for en viden, de frivillige får? De fastansatte har en udvidet forpligtigelse til at give oplysninger videre, men de frivillige har tavshedspligt. Så hvordan sikrer vi os, at viden ikke går tabt, spørger Poul Møller.

Han peger også på sorgbearbejdning og beskyttelse af de frivillige som faldgruber.

#### **KLARE SPILLEREGLER**

Oplever medlemmer af FOA Social- og Sundhedsafdelingen, at der kommer frivillige ind på deres arbejdsplads, op-

fordrer Poul Møller alle til at behandle de frivillige ordentligt og anstændigt.

– Men samtidig skal man også være lidt på vagt i forhold til, om den faglige kvalitet er i orden. Og som et minimum kræve, at man på den enkelte arbejdsplads diskuterer nogle klare spilleregler mellem frivillige og ansatte grundigt – både i ledelsen og blandt personalet, pointerer Poul Møller.

## Spilleregler

Ansatte og frivillige har årelange traditioner for at arbejde sammen på forskellige velfærdsområder som plejehjem og herberger. Men i forlængelse af Folketingets og flere kommuners drøftelser af, hvordan civilsamfundet – de frivillige – kan spille en større rolle blandt andet i forhold til samfundets udsatte, gik en række fagforeninger og frivillige organisationer i 2011 sammen om at sætte rammerne for samarbejdet.

Resultatet blev den otte sider lange pjeces med titlen: "Spilleregler – for samarbejdet mellem frivillige og professionelle".

Spillereglerne er aftalt mellem FOA, Socialpædagogerne, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, HK Kommunal, LO Faglige Seniorer, Ældre Mobiliseringen, Frivilligt Forum, Samvirkende Menighedsplejer og Pensionisternes Samvirke.

Du kan hente frivilligheds pjecen på: [www.foa.dk/Forbund/Publikationer](http://www.foa.dk/Forbund/Publikationer). Skriv "frivillige" i søgefeltet.

# Frivillige

## – et mantra i tiden

**Fremtidsforsker Johan Peter Paludan er ikke i tvivl om, at antallet af frivillige i den offentlige velfærdssektor vil stige de næste 10 år. Længere frem vil det aftage helt af sig selv – de store årgange bliver for gamle**

AF DORTHE KIRKGAARD NIELSEN  
FOTO: MARK KNUDSEN/MONSUN

I børnehaven får man spørgeskemaer med hjem om forældres indstilling til frivillig arbejdskraft. På sprogcentret er den frivillige arbejdskraft indregnet for at få tingen til at hænge sammen, og i Københavns Kommune skal der fremover sidde frivillige som vågekoner i døendes sidste døgn på plejehjem.

Tendensen er klar. De frivillige rykker ind på områder, som i det danske velfærdssamfund hidtil har været lavet af fagprofessionelle.

Hos Institutet for Fremtidsforskning i København ser fremtidsforsker Johan Peter Paludan flere grunde til udviklingen.

Dels det politiske systems fortvivlende søgen efter måder at mindske udgifterne i den offentlige sektor, og her kan frivillige løse nogle opgaver, så for eksempel kommuner kan undgå at ansætte nye medarbejdere.

### IDEOLOGI OG IDENTITET

Samtidig handler det, ifølge Johan Peter Paludan, om rene ideologiske betragtninger. Hvor mennesker især til højre for



*De fleste danskere tænker ikke over, at frivillige kan tage arbejdet fra fastansatte. Bare opgaven bliver løst. Det bliver for abstrakt.*

*Fremtidsforsker  
Johan Peter Paludan*







“

*Om 20 år vil de store  
årgange være så  
gamle, at de ikke  
længere kan "arbejde"  
som frivillige.*

*Fremtidsforsker  
Johan Peter Paludan*

den politiske midte mener, det offentlige har taget overhånd i forhold til at løse opgaver, der tidligere blev løst af civilsamfundet. En udvikling, de vil have rullet tilbage.

Den tredje grund til stigningen i antal frivillige, mener Johan Peter Paludan, er det, han kalder de "unge ældre".

– Vi har de her store årgange fra 1940'erne og 1950'erne – de "unge ældre", hvor procentdelen af fysiske nedslidte er faldende, så vi har flere seniorer med mere energi. Samtidig har de langt større problemer med at få deres sociale behov dækket, når de stopper med at arbejde. For hvor man tidligere gik på arbejde for at tjene penge, er arbejdet i højere grad blevet ens identitet, så en del pensionister har virkelig et problem med deres identitet.

– Så vi har utrolig mange mennesker lige nu og de næste 10 år, som er i den livsfase, hvor de er færdige med job, men slet ikke færdig med livet, forklarer Johan Peter Paludan.

Her kommer det frivillige arbejde ind som en redning. Her kan de "unge ældre" få en ny identitet. De kan gøre noget godt for andre, få deres sociale behov dækket og for nogles vedkommende blære sig over for naboen, mener Johan Peter Paludan.

## FLERE TYPER FRIVILLIGE

Ud over de "unge ældre" er der to andre grupper frivillige. Den ene er forældrene, som hjælper deres børn i form af frivilligt arbejde i daginstitutioner, skoler mv., men når børnene har forladt stedet, stopper forældrene ofte det frivillige arbejde. Den gruppe af frivillige ser Johan Peter Paludan som jævn i antal.

Den sidste type frivillige er de unge frivillige. Den type, der gør det, fordi det ser pænt ud på cv'et over for fremtidige arbejdsgivere.

– Den gruppe er i svag stigning i disse år, fordi flere unge for første gang i deres liv oplever, at de ikke nødvendigvis kan få, det de vil. Det er svært at få job, og derfor kaster flere sig over frivilligt arbejde.

Johan Peter Paludan understreger, at der altid har været frivillige. Eksempelvis i landets mange sportsklubber. Men udviklingen i de senere år har fået frivillige ind på områder, der tidligere

blev betragtet som velfærdsopgaver, som faguddannet personale skulle tage sig af.

## TAG DISKUSSIONEN

Som fremtidsforsker beskriver Johan Peter Paludan sig som professionel holdningsløs. Men han mener, der er nogle dilemmaer og dimensioner i brugen af frivillige, som man bør diskutere.

– For de frivillige åbner det op for en bedre livskvalitet. Via det frivillige arbejde får de et større socialt netværk og en identitet, og hvis de frivillige løser opgaver, som ellers ikke bliver løst, er det godt for samfundet og vil blive opfattet af det gode – som når frivillige er besøgsvenner for ældre ensomme.

– Den helt store diskussion er, i hvilket omfang frivillige skal have lov til at tage tidligere lønnet arbejde. Det bliver tvivlsomt og potentielt negativt at bruge frivillige, når de skubber folk ud af arbejdsmarkedet, fordi de laver opgaver tidligere løst af fagprofessionelle. Samtidig kan man risikere, at opgaverne bliver løst dårligere, fordi det er amatører, der løser opgaverne.

## FRIVILLIG VED TVANG

Længere ud i fremtiden, om 20 år, tror Johan Peter Paludan, at problematikkerne vedrørende frivillige, der overtager fastansatte opgaver, har løst sig selv.

– Til den tid vil de store årgange være oppe i 80'erne. Så de kan ikke mere, og de store årgange bliver ikke tilsvarende fyldt op af nye årgange.

I stedet kan han på grund af potentiel mangel på arbejdskraft se et scenarie, hvor det ligesom værnepligten i hæren i dag bliver tvunget at være frivillig i en periode i for eksempel social- og sundhedssektoren.

– Vi ved, at om ikke ret mange år kommer vi massivt til at mangle arbejdskraft, og hvis det så kommer til at gå ufattelig godt med økonomien, så den private sektor går på strandhugst i det offentlige for at skaffe medarbejdere, kan det blive nødvendigt at indføre en pligt til at være frivillig, slutter han.

# KORT NYT

## HØJTIDSKALENDER SOM APP

- (1) Hvad er shavuot? Eller  
(2) Hvornår er det ramadan?

Hent svarene på Foreningen Nydanskernes Højtidskalender 2012 ned på din Android eller iPhone/iPad ved at scanne koden ved siden af.



### Efterlønspenge til FOA-medlemmer

19.329 medlemmer af FOAs a-kasse fik torsdag den 12. april udbetalt deres efterlønsbidrag. Det var de a-kassemedlemmer, der havde søgt inden den første ansøgningsfrist, der var onsdag den 4. april. Pengene blev overført til medlemmernes NemKonto. Samlet er der tale om et beløb på over 833 millioner kroner.

Kun godt 70 a-kassemedlemmer fik ikke udbetalt de ansøgte efterlønspenge ved den første udbetaling. Det skyldes ifølge a-kassens bogholderi, at de pågældende havde skiftet bank, eller fordi der manglede oplysninger i deres ansøgning. De medlemmer, der ikke fik deres efterlønspenge udbetalt i første omgang, vil få deres penge ved næste udbetaling.

Det er muligt at søge om udbetaling af efterlønsbidrag indtil 1. oktober 2012 på FOAs hjemmeside: **foa.dk**. Her er det muligt at udfylde en elektronisk blanket og indsende den til FOAs a-kasse.

### VIDSTE DU?

Loven om efterlønnen blev fremsat af SV-regeringen (Socialdemokratiet og Venstre, *red.*) og vedtaget af Folketinget i 1978, således at efterlønnen var gældende fra den 1. januar 1979.

Anker Jørgensen (S) var statsminister, og efterlønsordningen blev til, fordi regeringen ønskede, at de ældre skulle give plads for de unge arbejdsløse, og

fordi man ønskede at give lønmodtagere, som var nedslidte, mulighed for at kunne trække sig tidligere tilbage fra arbejdsmarkedet.

### EFTERLØN ELLER EJ?

Hvis du er i tvivl om, hvorvidt du skal fortsætte i efterlønsordningen, kan du gå ind på FOAs hjemmeside:

**foa.dk**. Her kan du læse mere om ændringerne i efterlønsordningen. Du har også altid mulighed for at kontakte a-kassen på Godthåbsvej for at få råd og vejledning. Se a-kassens åbningstider på side 3.

### LEDERPRIS 2012

Frem til fredag den 29. juni er det muligt at indstille sin leder i kommunen til Den Kommunale Lederpris 2012. Der er følgende kategorier:

- Kommunale topchefer
- Kommunale ledere af en faglig afdeling eller sektion i en forvaltning eller institution
- Ledere af kommunale institutioner

Gå ind på hjemmesiden **lederprisen.dk** og udfyld indstillingsskemaet. Der trækkes lod om en iPad 3 + WiFi (værdi: 3.699 kr.) blandt alle, der indstiller en leder til prisen. Vinderen udtrækkes den 2. juli.





*Det er en hån mod de mange aktivitetsmedarbejdere, som Københavns Kommune har fyret gennem det sidste halve år, og en undervurdering af de ansattes faglighed.*

– Mari-Ann Petersen, faglig sekretær i FOA Social- og Sundhedsafdelingen. Læs pressemeddelelsen under "Nyheder" på [foa.dk/sosu](http://foa.dk/sosu).

## Hjælp til ømme muskler

Har du jævnligt ondt i ryggen, skuldrene eller nakken? Så er der hjælp at hente på hjemmesiden: [jobogkrop.dk](http://jobogkrop.dk).

Det er Videncenter for Arbejdsmiljø, der i samarbejde med blandt andre FOA står bag kampagnen "Job & krop – forebyg smerter i muskler og led". En kampagne, der er rettet mod alle offentlige arbejdspladser.

På hjemmesiden [jobogkrop.dk](http://jobogkrop.dk) kan du finde en masse gode råd, materialer og øvelser, der blandt andet illustreres med simple og gode videoer.

Det er desuden muligt at få et gratis besøg af et særligt rejsehold fra videnscenteret. Et tilbud om et temamøde på omkring tre timer, hvor Rejseholdet fortæller om, hvordan man kan forebygge og håndtere smerter i muskler og led på arbejdspladsen.

### OK 2013

## Overenskomstmøde i fagforeningen

Forberedelserne til forhandlingerne om fornyelse af overenskomsterne på det offentlige arbejdsmarked er gået i gang. Derfor inviterer fagforeningen interesserede medlemmer til overenskomstmøde onsdag den 6. juni, kl. 16.00–18.00, i Mødesalen på Godthåbsvej.

Forbundets temaer for overenskomstforhandlingerne vil blive drøftet, og der vil blive rig mulighed for at stille spørgsmål.

Der vil i den kommende tid blive afholdt mødemøder om overenskomstforhandlingerne på en lang række arbejdspladser. Tillidsrepræsentanter indsamler og koordinerer forslag til overenskomsterne og sende dem til FOA Social- og Sundhedsafdelingen.

For medlemmer, der ikke har en tillidsrepræsentant, gælder det, at man kan indsende forslag til de kommende overenskomster til fagforeningen. Det skal blot ske senest mandag den 13. august 2012. Send forslag til faglig konsulent Jenni Bastiansen, Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg.

## Velvære til dine fødder



Mobilnr.: 4017 4852. Mail-adresse: [sandalflemming@mail.dk](mailto:sandalflemming@mail.dk)  
Hjemmeside: [www.sandalflemming.dk](http://www.sandalflemming.dk)









# 1. maj for fulde huse

Opinionsmålingerne om fagbevægelsens endeligt og dødsdommen over 1. maj blev gjort til skamme i sådan en grad, at selv de døde må vende sig i graven!

Godt 400 medlemmer var mødt frem med familie, venner og kollegaer i fagforeningen på Godthåbsvej. Solen strålede, og stemningen blev festligt ledsaget af husorkesteret Side by Side og FOA Koret. 1. maj-talerne stod fagforeningens formand Palle Nielsen og forbundets næstformand Mona Striib for.

Senere gik alle i demonstrationsoptog til Fælledparken, et optog der sammen med en række andre københavnske fagforeninger blev så langt, at det tog 20 minutter at passere Elmegade på Nørrebro.

Så er der jo kun tilbage at synge i kor: "Når jeg ser et rødt flag smælde på en blank og vårfrisk dag, kan jeg høre det sælsomt fortælle om min verden, mit folk og min sag. Og jeg rejser mig trodsigt i vrirmlen..."

FOTO: FINN SVENSSON







“

*Rent etisk skal der ikke tjenes penge  
på omsorg og sygdom.*

*Fællestillidsrepræsentanter  
Britta Markussen og Jannie Hagbo*



## Fællestillidsrepræsentanter:

# Tag kampen op mod udlicitering

**Lyngby-Taarbæk havde vidtgående planer om udlicitering af kommunens ældrepleje til private firmaer. Efter hårdt arbejde fra fællestillidsrepræsentanter, tillidsrepræsentanter og flere fagforeninger er det meste nu aflyst**

AF DORTHE KIRKGAARD NIELSEN  
FOTO: MARK KNUDSEN/MONSUN

Det kom som et chok. Hverken Jannie Hagbo eller Britta Markussen havde set det komme, da Områdecenret Virumgård med tilhørende hjemmepleje og hjemmesygepleje pludselig stod nedfældet i et notat som forslag til udlicitering i Lyngby-Taarbæk Kommune i september sidste år.

For selvom både Jannie Hagbo og Britta Markussen, i kraft af deres poster som fællestillidsrepræsentanter for FOA Social- og Sundhedsafdelingen i Lyngby-Taarbæk Kommune, havde siddet med til møder om potentialer til udlicitering. Så havde de på ingen måde forudset, at kommunen var så langt i deres overvejelser om udlicitering af ældreplejen.

- Vi troede, vi sad med i en gruppe, som var med til at undersøge, om der overhovedet var en ide i at konkurrenceudsætte noget som helst

inden for ældreområdet, og både vi og fællestillidsrepræsentanterne for Dansk Sygeplejeråd havde peget på rigtig mange ulemper. Så vi blev meget overraskede, da forvaltningen pludselig laver et notat, hvor de peger på Virumgård, fortæller Britta Markussen.

Hvor de to fællestillidsrepræsentanter indtil da ikke havde taget truslen om udlicitering af kommunale pleje- og omsorgsopgaver alvorligt, blev de nu klar over, at der skulle arbejdes hurtigt. De

tog kontakt til FOA Social- og Sundhedsafdelingen, og fællestillidsrepræsentanterne for sygeplejerskerne tog kontakt til deres fagforening. Der blev udarbejdet høringssvar, taget kontakt til kommunalbestyrelsesmedlemmer, deltaget i dialogmøde med politikere, og fællestillidsrepræsentanterne medvirkede i flere artikler i lokalavisen "det grønne område".

### HØRINGSSVAR

Høringssvarene fra fællestillidsrepræsentanterne og

deres faglige organisationer var stærkt kritiske over for udliciteringen af Områdecenret Virumgård.

Jannie Hagbo og Britta Markussen pegede i deres høringssvar på blandt andet manglende medinddragelse af medarbejdere og uigenkendselige procedurer i forløbet. De satte spørgsmålstegn ved den forventede besparelse på 4,5 millioner kroner årligt, og samtidig pegede de på en frygt for dårligere kvalitet i pleje og omsorg blandt andet på grund af mulig personaleflugt i forbindelse med en udlicitering.

- Private virksomheder, som vinder offentlige udbud, kan have andre og dårligere overenskomster end det offentlige, og med udsigt til dårligere løn- og ansættelsesvilkår er det en risiko, at folk rejser, og fagligheden dermed daler, mener Jannie Hagbo.

- Vi pegede også på det mulige scenarie, at en privat virksomhed, i sin iver efter at tjene penge, vælger at ansætte billigere arbejdskraft,

### HVAD MED MEDARBEJDERNE?

Når kommunerne udliciterer kommunale opgaver, bliver det kommunale personale virksomhedsoverdraget til den private virksomhed, der vinder opgaven. Medarbejderne på et kommunalt plejehjem, der overtages af et privat firma, fortsætter altså med at arbejde på det samme sted, men med ny arbejdsgiver.

I den gældende overenskomstperiode vil medarbejdernes aktuelle løn- og ansættelsesvilkår gælde i den private virksomhed, men når den gældende overenskomstperiode udløber, overgår de til løn- og ansættelsesvilkår i det private firma. Og de vilkår er ofte dårligere end på kommunale arbejdspladser, typisk når det gælder løn, 6. ferieuge og ret til barns anden sygedag.



for eksempel ufaglært arbejdskraft, fortæller de begge.

### PEST ELLER KOLERA

Indsigelserne og den fælles kamp virkede. På et ekstraordinært økonomiudvalgsmøde den 11. november 2011 foreslog borgmester Søren P. Rasmussen (V), at man droppede udliciteringen af Virumgård, for i stedet at udlicitere et nyt plejehjem, der skal tages i brug i 2014. Forslaget blev vedtaget af byrådet den 28. november. For

Jannie Hagbo og Britta Markussen er det ikke optimalt, men alligevel en bedre løsning.

– Det er lidt pest eller kolera. Jeg synes overhovedet ikke, det er en god ide at udlicitere pleje og omsorg af kommunens ældre, men det er trods alt bedre at gøre det med et helt nyt plejehjem, hvor kun omkring 18 af vores medlemmer bliver berørt. Var det oprindelige forslag for Virumgård blevet vedtaget, havde det berørt 300 af vores medlemmer, inklusiv

afløsere, konstaterer Jannie Hagbo.

### RYK HURTIGT

Forløbet i forbindelse med udliciteringen har lært Jannie Hagbo og Britta Markussen en masse, og de har et par gode råd til kollegaer i andre kommuner.

– Lige så hurtigt man hører det mindste ord om udlicitering eller konkurrenceudsættelse, skal man have fagforeningen ind over. Spørgsmål om udlicitering er svære at løfte lokalt, og man skal nø-

dig lave fatale brølere i et spil, man slet ikke kender, siger Jannie Hagbo.

Britta Markussen supplerer:

– Jo tidligere, man kommer ind i beslutningsfasen, jo bedre. For når kommunale beslutninger først er truffet, er de rigtig svære at ændre. Samtidig skal man gøre sin medindflydelse gældende. Tage kontakt til politikerne og stille nogle krav til forvaltningen om, at regler om medindflydelse skal overholdes.

## Genoptræningen i spil til udlicitering

Selvom udliciteringen af Virumgård er aflyst og ændret til udlicitering af et helt nyt plejehjem i 2014, er der endnu ikke helt ro om udlicitering i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Kommunens genoptræning er fortsat i spil til udlicitering, og her tages den endelige beslutning først af kommunalpolitikerne i juni måned.

I oplægget om konkurrenceudsættelse på træningsområdet fra kommunens social- og sundhedsforvaltning foreslås udlicitering inden for forskellige trænings- og plejeopgaver, og blandt andet er muligheden for at udlicitere Træningscenter Fortunen eller Træningscenter Møllebo foreslået.

Truslen om udlicitering af træningsområdet har da også fået fællestillidsrepræsentanterne Jannie Hagbo og Britta Markussen til, i samråd

med fagforeningen og de lokale tillidsrepræsentanter, blandt andet at skrive et høringsvar.

– I vores høringsvar peger vi på, at genoptræningsområdet egner sig dårligt til konkurrenceudsættelse, fordi det omhandler mange forskellige typer træning, forskellige lovparagraffer og samarbejde på tværs af kommuner. Det kræver en samlet, koordineret indsats, fortæller Britta Markussen.

Udlicitering af træningsområdet var på kommunens social- og sundhedsudvalgsmøde den 11. april, og udvalget har nu bedt forvaltningen om at finde de forventede besparelser ved udliciteringen på 3,2 millioner kroner årligt på anden vis.

Arbejdet med at finde alternative besparelser skal de faglige repræsentanter være med til.

### EN POLITISK BESLUTNING

Alle tanker om udlicitering af kommunale opgaver i Lyngby-Taarbæk Kommune stammer fra budgetforliget i december 2010.

Her blev det nedskrevet, at potentialerne ved udlicitering skulle undersøges inden for blandt andet vedligeholdelse af veje og grønne områder, it-afdeling, genoptræning og plejecentre.



# FOA: Udlicitering skal ske på et oplyst grundlag

*Betina Vesselgaard er tillidsrepræsentant på Træningscenter Fortunen, som Lyngby-Taarbæk Kommune overvejer at udlicitere.*

Selvom FOA Social- og Sundhedsafdelingen på ingen måde bryder sig om udlicitering af velfærdsopgaver som det at drive et plejehjem, så er fagforeningens faglige chef Troels Neiiendam alligevel godt tilfreds med det foreløbige resultat i Lyngby-Taarbæk Kommune.

– Selvom vi overordnet politisk mener, det er en dårlig ide at lave forretning på ældre og syge, så har vi været med til at hindre, at en masse af vores medlemmer skulle virksomheds-overdrages til et privat firma via udlicitering af Virumgård. Så på den måde er udlicitering af et helt nyt plejehjem i 2014 en bedre løsning, siger Troels Neiiendam og fortsætter:

– Fagforeningen så helst, at kommunen også drev det nye plejehjem, men at en kommune ønsker at udlicitere plejeopgaver er en kommunalpolitisk beslutning. Det kan vi ikke blande os i, men vi kan sikre, at det sker på et oplyst grundlag.

I forhold til genoptræningsområdet, som fortsat er i spil til udlicitering i Lyngby-Taarbæk Kommune, tror Troels Neiiendam, at kommunalpolitikerne kan se, hvor svært det er at udlicitere netop genoptræning.

– Genoptræning er et rigtig vanskeligt område at udlicitere til private firmaer, fordi der er så mange snitflader, og FOA ind-

går nu i en proces, hvor vi skal medvirke til at finde alternative besparelser. Så selvom forslaget om udlicitering af genoptræningsområdet ikke officielt er taget af bordet, så forventer vi, at området ikke bliver udliciteret.

Troels Neiiendam opfordrer alle medlemmer til at tage kontakt til deres tillidsrepræsentant, hvis de hører om udlicitering i deres kommune.

– Som fagforening kan vi ikke altid forhindre en udlicitering, men vi kan sørge for, at aftaleprocedurer bliver overholdt, at løn- og ansættelsesforhold og konsekvenser bliver belyst. Så kommunalpolitikerne har et oplyst grundlag at tage deres beslutninger på.

## IKKE ALT MÅ UDLICITERES

Ifølge loven må man ikke udlicitere myndighedsopgaver som domstole og politi, og i forhold til social- og sundhedsområdet må man for eksempel ikke udlicitere visitationen.



# Stadigt flere kommuner ud

**Kommunerne har ikke længere pligt til at sende opgaver i udbud, men af ideologiske eller økonomiske grunde gør de det fortsat**

AF DORTHE KIRKGAARD NIELSEN  
FOTO: MARK KNUDSEN/MONSUN

Ideologi og presset på økonomien. Sådan ser den kortfattede analyse ud, når man spørger Mari-Ann Petersen, faglig sekretær i FOA Social- og Sundhedsafdelingen om, hvorfor stadig flere kommuner landet over vælger at udlicitere offentlige velfærdsopgaver til private firmaer.

– Nogle kommuner gør det her af rent ideologiske grunde, hvor de mener, at private firmaer kan gøre det bedre og billigere end kommunen, men ofte er udlicitering et fortvivlet forsøg på at mindske deres udgifter, for kommunerne er enormt pressede på grund

af nulvæksten, siger Mari-Ann Petersen.

Og hvor udlicitering af kommunale opgaver tidligere handlede om tekniske områder som veje, parker og affald, er den seneste tids



*Udlicitering fører samlet set til en dårligere kvalitet.*

*Faglig sekretær  
Mari-Ann Petersen*

tendens, at kommunerne nu tager fat på de bløde velfærdsområder som pleje-

centre, genoptræning og hjemmepleje.

– Tidligere har vi set, at kommuner valgte at udlicitere enkeltopgaver som tøjvask eller mad til kommunens ældre, men nu er det meget større områder som hele plejecentre, ligesom overvejelser om at udlicitere dele af hjemmeplejen popper op, fortæller hun.

Med den nye S-R-SF-regering (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti, *red.*) er der ellers kommet andre regler om udlicitering og krav om konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver. Hvor den tidligere VK-regering (Venstre og Det Konservative Folkeparti, *red.*) havde gjort det til

kommunernes pligt at lægge 31,5 procent af de samlede kommunale opgaver ud i fri konkurrence, har den nye regering ophævet den pligt.

– Men kommunerne opfører ikke med at udlicitere og konkurrenceudsætte. Tværtimod, siger Mari-Ann Petersen.

## IMOD UDLICITERING

Ud over sagerne om udlicitering i Lyngby-Taarbæk Kommune arbejdes der også for at udlicitere større dele af ældreplejen i Herlev Kommune. Tiltag som FOA Social- og Sundhedsafdelingen bestemt ikke er glade for.

– Generelt er FOA modstandere af at udlicitere velfærd, som bør være et offentligt ansvar. Private gør ikke det her af et godt hjerte, men for at tjene penge. Den samfundsmæssige velfærd bliver fordyret, fordi man også skal tjene penge til ejerne af en privat virksomhed. Og hvad med sikkerhedsnettet under borgeren, hvis en privat virksomhed pludselig går i betalingsstandsning, siger Mari-Ann Petersen og fortsætter:

– Samtidig siger alle undersøgelser af udlicitering, at måske kan der være en kortsigtet økonomisk gevinst ved at udlicitere, men ikke på den lange bane.



*Borger Karla Storch og social- og sundhedsassistent Henriette Højgaard Kristensen på Træningscenter Fortunen.*

# liciterer

Mari-Ann Petersen har generelt svært ved at se noget positivt i udlicitering af velfærdsopgaver. Hun peger dog på det gode i, at når kommuner beslutter at sende en opgave i udbud, vælger de ofte også at lave et kontrolbud fra deres egen organisation.

– Dermed tvinger kommunen sig selv til at gennemtrekke deres organisation, og det er altid fornuftigt at kigge på, om man kan gøre ting anderledes, men det behøver man jo ikke at gå i udbud for at gøre, siger hun.

## ER DET BILLIGERE?

I stedet for at fortsætte hovedløst med at udlicitere i et desperat forsøg på at spare

penge på de kommunale budgetter håber Mari-Ann Petersen, at kommunerne vil lave en grundig granskning af de allerede udliciterede opgaver.

– Kommunerne har med de nye regler ikke længere pligt til at sende kommunale opgaver i udbud. Så i stedet for at udlicitere flere opgaver, burde de gå i gang med at kigge alle indgåede aftaler igennem for at se, om de fortsat skal være udliciteret. Er det nu også blevet bedre og billigere? Næppe, hvis du spørger mig, slutter faglig sekretær Mari-Ann Petersen.

## Udlicitering uden dokumenteret effekt

Selvom stadig flere kommuner kaster sig over udlicitering af bløde velfærdsområder som ældrepleje, børnepasning og uddannelse, er der ingen dokumentation for, at udlicitering af opgaverne giver bedre eller billigere serviceydelser for skattekrønerne.

Det var en af konklusionerne, da Anvendt Kommunalforskning (AKF) i september sidste år fremlagde deres rapport "Effekter ved udlicitering af offentlige opgaver – En forskningsbaseret gennemgang af danske og internationale undersøgelser fra 2000-2011".

Rapporten kunne berette om forholdsvis små besparelser ved at udlicitere tekniske områder som veje, vandforsyning, affald og rengøring. Rapporten beskrev samtidig, at de tilgængelige analyser om fordele og ulemper ved udlicitering meget sjældent har omkostninger til selve udbudsforretningen med, og de fleste kommuner har heller ikke belyst kvaliteten tilstrækkeligt. Så om der overhovedet er langsigtede fordele ved at udlicitere, er meget svært at dokumentere.

Rapporten pegede også på, at medarbejdertilfredsheden generelt er faldende ved udlicitering, og at det internationalt er veldokumenteret, at udlicitering kan føre til dårligere trivsel og ringere arbejdsvilkår.

Derudover pegede den ene af rapportens forskere, Ole Helby Petersen, i forbindelse med offentliggørelsen af rapporten, på, at den faldende medarbejdertilfredshed i højere grad bør tages med, når der tales om fordele og ulemper ved udlicitering.

– *Læs mere på [www.akf.dk](http://www.akf.dk). Skriv udlicitering i søgefeltet.*

## FAKTA om udlicitering

I kølvandet på loven om frit valg fra 2003 (den lov der eksempelvis giver ældre borgere ret til at vælge rengøring fra et privat firma i stedet for fra kommunen, *red.*) har stadig flere kommuner kastet sig over konkurrenceudsættelse af offentlige velfærdsopgaver. VK-regeringen var store fortalere for udlicitering af offentlige opgaver til private firmaer, og i økonomiaftalen mellem Kommunernes Landsforening og den tidligere regering i sommeren 2011 blev det aftalt, at 31,5 procent af de samlede kommunale opgaver skulle konkurrenceudsættes.

Kommunerne havde dermed pligt til at sende 31,5 procent af deres samlede opgaver i udbud, og i sådanne udbud kan både kommunen og de private firmaer vinde opgaven.

Med den nye S-R-SF-regering er udbudskravet nu væk. Regeringen har med støtte fra Enhedslisten og Liberal Alliance netop vedtaget en lov, der fjerner pligten til konkurrenceudsættelse af kommunale opgaver.

Til gengæld presser EU på for mere udbud.

Tidligere har ydelser inden for social-, sundheds- og undervisningsområdet været undtaget EU's udbudspolitik, men i et nyt forslag fra EU-kommissionen vil de udvide reglerne, så de tre områder også skal omfattes af udbudsreglerne. Forslaget lægger nemlig op til, at principperne om ligebehandling og gennemsigtighed også skal gælde de tre områder, hvis ydelsens værdi overstiger 3,75 millioner kroner.



## Nyt: Erstatningsferie

Pr. 1. maj fik alle lønmodtagere ret til erstatningsferie efter fem sygedage, hvis de altså bliver syge, mens de afholder ferie. Tidligere var det alene muligt at få erstatningsferie, hvis man blev syg før feriens start.

Det er realiteten, efter Folketinget den 24. april vedtog et lovforslag, der ændrer ferieloven, så den nu er i overensstemmelse med EU-Domstolens fortolkning af lønmodtagernes rettigheder. En retstilstand som den tidligere VK-regering (Venstre og Det Konservative Folkeparti, *red.*) har forsømt at gennemføre sammen med EU's arbejdsdirektiv tilbage i 2004.

### LÆGEERKLÆRING

For at få ret til erstatningsferie skal du melde dig syg til din arbejdsgiver og som udgangspunkt komme med en lægeerklæring for sygdommen. Lægeerklæringen skal gælde fra 1. sygedag, og du skal selv betale for erklæringen.

Hvis du bliver syg, mens du er på ferie i udlandet, skal du gå til læge i udlandet for at få en lægeerklæring.

Din arbejdsgiver har altid mulighed for at stille dig bedre, end det loven kræver. Derfor er det også op til din arbejdsgiver, om du skal komme med en lægeerklæring.

### SAMME FERIEÅR

Erstatningsferien skal som udgangspunkt afholdes senere i samme ferieår. Det vil sige inden den 1. maj. Hvis det på grund af sygdom ikke kan lade sig gøre, kan erstatningsferien holdes i det næste ferieår.

## MAKS. TO NATTEVAGTER I TRÆK

Ingen kvinder bør have for mange nattevagter.

Højest 1–2 nattevagter i træk og intet natarbejde for kvinder, der har haft brystkræft.

Sådan lyder nogle af anbefalingerne fra 12 danske og udenlandske eksperter, det skriver Kræftens Bekæmpelse på deres hjemmeside **cancer.dk**.

Læs de øvrige anbefalinger på [cancer.dk](http://cancer.dk), skriv "Jens Peter Bonde" i søgefeltet og læs artiklen "Eksperters forslag til at undgå døgnrytmeforstyrrelser som følge af natarbejde".



## FOA: Tving kommuner og regioner til fuldtid

Er du jobsøgende social- og sundhedshjælper, og ønsker du at arbejde om dagen og have en arbejdsuge på 37 timer, ja, så må du nok indstille dig på at blive skuffet.

Kun fire procent af jobopslagene er nemlig fuldtidsstillinger. Det viser en opgørelse fra FOA, skriver [foa.dk](http://foa.dk).

– De offentlige arbejdsgivere spekulerer i deltidsansættelser, så når regeringen taler varmt for, at arbejdstiden skal skrues op, så handler det i allerhøjeste grad om at ændre vanetænkningen blandt de offentlige arbejdsgivere, siger Dennis Kristensen, forbundsfor-

mand i FOA og fortsætter:

– I FOA går vi til trepartsforhandlingerne med et konkret forslag om, at de offentlige arbejdsgivere skal slå en bestemt andel fuldtidsstillinger op.

NB: Ved overenskomstforhandlingerne i 2011 krævede kommunerne et opgør med det, de kaldte for deltidskulturen blandt de ansatte.

### SOSU NYHEDSBREV

Ønsker du nyheder og tilbud om kurser på e-mail? Tilmeld dig på hjemmesiden: **[foa.dk/sosu](http://foa.dk/sosu)** eller kontakt receptionen med oplysninger om din e-mail adresse.

# SENIORKLUBBENS GENERALFORSAMLING

Seniorklubben i FOA Social- og Sundhedsafdelingen afholdt tirsdag den 13. marts årets generalforsamling. Formand Margit Vognsen og de øvrige opstillede kandidater blev valgt til bestyrelsen.

## SENIORKLUBBENS BESTYRELSE

Formand: Margit Vognsen

Næstformand: Kirsten Gertsen

Kasserer: Aase Meimoun

### Øvrige bestyrelsesmedlemmer:

- Rosa Hjort
- Ellen Rohrdal
- Anne-Lise Nielsen
- Karen Margrethe Fedde
- Ebba Ziegler Johansen
- Ruth Mørck

### Bestyrelsessuppleanter:

- Sine Eriksen
- Inge Skrydstrup
- Conni Thim Jensen

### Revisorer:

- Anne Lise Nielsen
- Birthe Holst

### Revisorsuppleant:

- Johanna Hendriksen

Du kan læse formand Margit Vognsens mundtlige beretning på fagforeningens hjemmeside [foa.dk/sosu](http://foa.dk/sosu). Klik på fanebladet "Seniorklubben" til højre på siden.



*Man har til stor skade for patienterne erstattet tværfaglige plejeteam med sygeplejersker. Og udelukkende fokuseret på det syge menneske, og ikke på de ressourcer som patienterne på trods af sygdom besidder. Hospitalerne mangler klart social- og sundhedsassistenterne som faggruppe!*

– Poul Møller, faglig sekretær i FOA Social- og Sundhedsafdelingen. Læs pressemeddelelsen under "Nyheder" på [foa.dk/sosu](http://foa.dk/sosu)



## IMMIGRANT- MUSEUM I FARUM

I slutningen af januar i år åbnede Immigrantmuseet i Farum op for museets nye lokaler og dets nye permanente udstilling, der fortæller om 500 års indvandring til Danmark. De overordnede temaer er; modtagelse, madkultur, tradition og kulturmøder. Immigrantmuseet holder til i Kulturhuset, Stavnsholtvej 3, Farum. Åbningstider: tirsdag – lørdag, kl. 10.00–16.00. Hjemmeside: [immigrantmuseet.dk](http://immigrantmuseet.dk).



## KONTAKT OS!

Handicaphjælpernes faglige udvalg efterlyser handicaphjælpere, der vil være med til at diskutere overenskomster og fagets udvikling.

Kontakt handicaphjælper Helene Jensen på e-mail: [frk.jensen@yahoo.dk](mailto:frk.jensen@yahoo.dk) eller på telefon: 2020 2345.

# En nærmest **paranoid** kultur

AF LISE LOTTE BLICHER BENDTSEN

FOTO: FINN SVENSSON

Hun ved det godt! Det er risikabelt at kritisere ledelsen og arbejdsgange på ens tidligere arbejdsplads offentligt.

At nogen vil karakterisere det som kværlanteri, sure rønnebær, selvoverturdering eller en pensionist-krise. Ikke desto mindre har social- og sundhedsassistent Neel Skjold Hatt af omsorg for patienter og kollegaer valgt at fortælle, hvorfor hun efter 17 års ansættelse på den lukkede sikrede afdeling på Psykiatrisk Center Gentofte (fusionerede den 1. januar 2011 med Psykiatrisk Center Ballerup under navnet Psykiatrisk Center Ballerup, *red.*) gik på pension med udgangen af januar i år, sådan delvist.

I stedet for de af ledelsen udleverede skemaer, hvor man som ansat kan fortælle, hvorfor man siger sin stilling op, så skrev Neel et åbent brev til ledelse og kollegaer. Et brev som hun bagefter sendte til dagbladet Politikens kronik-redaktion. Et brev der blev publiceret med titlen "Farvel til psykiatrien" den 16. februar i år på det tidspunkt, hvor historier om psykiatriske patienters elendige forhold og alt for tidlige udskrivelser brød igennem mediemuren.

## LUKKETHED OG ALLIANCER

Og den er helt gal, hvis Neels erfaringer fra hendes nu tidligere arbejdsplads – den lukkede sikrede afdeling på Psykiatrisk Cen-

ter Gentofte – kan udbredes til hele psykiatrien. En afdeling, der ifølge Neel har bevæget sig fra at være en arbejdsplads med en kultur, der fremmede engagementet, diskussionsly-

sten, omsorgen for patienter som kollegaer,

tværfaglig dialog og en åbenhed om, at

konflikter er en naturlig del af sam-

arbejdet, og at de ikke skulle

undgås, men derimod medie-

res. Til en afdeling der fra

omkring 2005 har udviklet

sig i retning af hierarkise-

ring, hvor en nærmest

paranoid kultur er domi-

nerende.

En kultur, hvor konstruk-

tiv kritik ikke længere er vel-

kommen, og en atmosfære

præget af alliancer, fordi udvalgt

personale opmuntres af ledelsen til

at sladre bag kollegaers rygge.

**Patienternes ve  
og vel er ikke længere  
det centrale i psykiatrien,  
men derimod kampen om en  
plads i hierarkiet og elendig  
ledelse, lyder skudsmålet  
fra social- og sundheds-  
assistent Neel Skjold  
Hatt**

## INGEN INDFLYDELSE

De ansatte er ikke længere lige. Eksempelvis kommer ansatte ikke på kursus eller efteruddannelse efter tur. Kurser er blevet et gode for ledelsens "nøglemedarbejdere" – for de få og ikke for alle.

Holdningsmøder, hvor der i plenum blev diskuteret, hvordan tingene skulle være på afdelingen og behandlingskonferencer, er ikke længere et forum, hvor blandt andet social- og sund-

## BLÅ BOG – NEEL SKJOLD HATT

1967-1969:

Uddannet sygehjælper ved Kommune Hospitalet.

1969-1971:

Fødegang, Rigshospitalet.

1971-1974:

Geriatrisk Center Tranehaven.

1974-1977:

Københavns Amts Sygehus (KAS) Gentofte, skadestue og intensiv afdeling.

1977-1980:

Bispebjerg Hospital, psykiatrisk afdeling.

1980-1995:

KAS Gentofte, vikarkorpset (1991: Fuld HF-eksamen).

1995-2012:

KAS Gentofte, psykiatrisk afdeling/Psykiatrisk Center Gentofte (1998: Opskolet til social- og sundhedsassistent).

1998:

Bachelor i teatervidenskab ved Københavns Universitet.

2004:

Uddannet miljøterapeut med diplomeksamen.

Pr. 1. februar 2012: Pension.

Pr. 1. februar 2012: Social- og sundhedsassistent på Bostedet Vestergårdsvej, København NV. 8 timer/uge.



“

*Man tænker hele tiden, at  
det ikke kan blive værre.  
Men det kan det, og man  
kan kun håbe, at fremtiden  
byder på flere midler til  
psykiatrien.*

*Social- og sundhedsassistent  
Neel Skjold Hatt*





*Nu vil jeg fremover i mit hjertes arkivskuffe opbevare minderne om de dejlige og inspirerende mennesker blandt personalet og ikke mindst blandt patienterne, som jeg kom til at holde af, og som jeg ofte vil mindes med glæde.*

*Social- og sundhedsassistent*

*Neel Skjold Hatt*

hedsassistenterne får mulighed for at bidrage med deres faglige viden. Det til trods for, at de både fungerer som kontaktpersoner og har mange års erfaring med feltet og ikke mindst et stort fagligt engagement.

– Tidligere var det sådan, at man som kontaktperson altid var med på behandlingskonferencer, hvor man kunne bidrage med sine observationer og ideer i tværfagligt samarbejde, forklarer Neel.

#### **KONTROL OG NUL TILLID**

Ledelsesstilen ændrede sig ifølge Neel fra en udpræget flad, demokratisk struktur til et topstyret system, hvor kontrollen,

som i det offentlige generelt, af "bundpersonalet" er blevet sat i system med krav om dokumentation ned i mindste detalje.

Faglighed og faglige afvejsninger er erstattet af skemaer.

En stor fejl set med Neels øjne, idet tilliden forsvinder.

Og som hun selv udtrykte det i kronikken i dagbladet Politiken:

– Det er i mine øjne en stor pædagogisk fejl, fordi min erfaring er den modsatte, nemlig at jo mere ansvar man giver et personale, jo mere lever det op til sit ansvar – og vice versa!

#### **KAMPEN OM KOMPETENCER**

Det har været syv hårde år ifølge Neel. Lysten og engagementet forsvandt i takt med, at selv konstruktiv kritik ikke længere var velkommen.

Til gengæld blev kollegaer indkaldt til tjenestelige samtaler med trusler om opsigelse. Selv blev Neel på afdelingen, mens andre kollegaer søgte væk. For hun troede dengang – lidt naivt set i bakspejlet, at de nye ledelser med tiden ville udvikle en medinddragende ledelsesstil. Det skete ikke, og erfarne personale blev erstattet af nye og "mere påvirkelige" medarbejdere, som Neel udtrykker det.

Personalet blev splittet, og kampen om faggrænser tog til. Og efter en tid, hvor social- og sundhedsassistenterne havde

haft gode muligheder for at efteruddanne sig og bruge kompetencerne i hverdagen, blev mange pludselig frataget arbejdsområder. For Neels vedkommende betød det blandt andet en betydelig begrænsning af hendes medicinske ansvar. Et arbejde hun ellers havde udført i adskillige år.

– Uddannelsesmæssigt er vi social- og sundhedsassistenter nok kommet for tæt på sygeplejerskerne. Det har formentlig inviteret til nogle af kompetencestridighederne, beklager Neel.

## DELVIS PÅ PENSION

At det gik, som det gjorde, og at glæden ved arbejdet forsvandt, gør egentlig Neel trist.

– Jeg ved godt, det lyder idylliserende, men tidligere var der en anden ånd. Og jeg ved godt, at det nok også har en del at gøre med politiske og økonomiske forhold. At der i lang tid er

blevet skåret ind til benet, og at det er gået ud over personalets normering, og hvad der er råd til at gøre med patienterne, forklarer Neel.

Til sidst kunne hun ikke længere se nogen mening i at blive, og da hun blev 65 år i slutningen af 2011, blev det samtidig en kærkommen anledning til at lade sig pensionere fra psykiatrien. Men havde tingene været anderledes, var hun gerne fortsat.

– Man vil jo gerne være en del af et godt samarbejde – noget godt, understreger Neel, der dog ikke har forladt social- og sundhedsfaget mere end, at hun nu supplerer "pensionistlivet" med et job på otte timer om ugen på Bostedet Vestergård i København NV.



– Læs kronikken "Farvel til psykiatrien" af Neel Skjold Hatt på fagforeningens hjemmeside: [foa.dk/sosu](http://foa.dk/sosu)

## Debatindlæg politikken.dk:

Tak til Neel Skjold Hatt for at skrive ligeud om en række ødelæggende faktorer i sygehuspsykiatrien.

Problemet er, at der er etableret en alliance mellem magthaverne i psykiatrien, og det vil sige de psykiatriske regionsledelser, Sundhedsstyrelsen, Sundhedsministeriet og Institut for Kvalitet og Akkreditering i Sundhedsvæsenet og Kommunernes Landsforening.

Denne gruppe mener at vide, hvordan kvalitet udvikles og sikres og indlader sig ikke på nogen form for diskussion med mennesker, der arbejder i psykiatrien/sundhedsvæsenet.

Gruppen har stimuleret et ødelæggende og formentligt kostbart bureaukrati, som er ved at pine engagement og arbejdsglæde ud af medarbejderne, som det fremgår af kronikken.

En psykiatrikommission ville sandsynligvis komme til at bestå af de samme aktører, og udsigten til en kursændring ville være minimal.

Løsningen er, at de der har mod til det, nægter at medvirke til dette bureaukrati og bliver ved med at passe deres arbejde med patienterne.

Henrik Folker, overlæge i psykiatri, 16. februar 2012



# Meld dig til SOSUs medlemspanel

På kongressen i 2010 igangsatte FOA arbejdet med en fortsat udvikling af FOA til gavn for medlemmerne. Derfor har vi igangsat en række projekter, som alle har til formål at styrke vores indsats på en række områder, blandt andet at sikre ydelser og tilbud, der er i overensstemmelse med medlemmernes ønsker og behov.

Vi er nu fire FOA afdelinger, som i samarbejde med forbundet er gået

sammen i et projekt om at drive et lokalt medlemspanel, som gerne skal medvirke til en højere grad af medlemsinddragelse og styrkelse af det lokale medlemsdemokrati.

De fire afdelinger er:

- FOA Social- og Sundhedsafdelingen
- FOA Midtsjælland
- FOA Varde
- FOA Kolding

Vil du give din mening til kende, så tilmeld dig vores lokale medlemspanel. Du tilmelder dig på vores hjemmeside [foa.dk/sosu](http://foa.dk/sosu).

Det er vigtigt for os at være i stand til at træffe beslutninger, der er i tråd med vores medlemmers ønsker og behov, så jo flere der ønsker at være med i vores medlemspanel, jo bedre.

## Fagstafet 2012

Har du en kollega, der til hverdag er særlig god til at tale om og organisere dagens arbejde med udgangspunkt i jeres faglighed? En kollega der gerne tager en god faglig diskussion, og en kollega som er med til at sætte jeres fag og faglighed i centrum?

Er det så ikke på tide at fortælle omverdenen, at han eller hun eksisterer i det næste nummer af infoa?

Skriv blot en e-mail eller et brev til infoas redaktion og fortæl, hvorfor din kollega fortjener at blive hædret i infoas FagStafet 2012.

Eneste betingelse for at kunne deltage i konkurrencen er, at du og din kollega er medlem af FOA Social- og Sundhedsafdelingen. Og at du mener, at din kollega gerne stiller op til foto-

grafering og et kort interview i infoa.

Redaktionen udtrækker kollegaen, der vil blive hædret med FagStafet 2012, blandt de indsendte forslag. Ud over æren vil vedkommende også blive præmieret med et gavekort på 500 kroner.

Vi skal have dit forslag senest fredag den 3. august 2012.

Send indstillingen pr. e-mail til:

**LLBB@foa.dk**

eller pr. brev til:

**FOA Social- og Sundhedsafdelingen,  
att. infoa,  
Godthåbsvej 15,  
2000 Frederiksberg.**

## KURSER PÅ FOA.DK/SOSU

I juni måned kan du finde FOA Social- og Sundhedsafdelingens kurser og byvandring for efterår/vinter 2012 på fagforeningens hjemmeside: [foa.dk/sosu](http://foa.dk/sosu).

Det tidligere kursus-katalog udkommer nemlig ikke længere som tillæg til infoa, men alene på [foa.dk/sosu](http://foa.dk/sosu) i en særskilt kursuskalender, hvor det også bliver muligt at tilmelde sig.

Hvis du får problemer med at tilmelde dig kurserne, er du som altid velkommen til at kontakte Uddannelsesafdelingen på e-mail: [udda050@foa.dk](mailto:udda050@foa.dk) eller ved at sende en fax på: 4697 2141.

# NYT FRA A-KASSEN

AF ERIK DAMGAARD,  
A-KASSELEDER I FOA SOCIAL- OG  
SUNDHEDSAFDELINGEN

FOAs a-kasse arbejder løbende på at forbedre medlems-servicen, skabe nye muligheder på internettet og lave aftaler med jobcentre. Alt sammen noget som alle a-kasser forsøger.

Vores lokale a-kasse her i FOA Social- og Sundhedsafdelingen er gået et par skridt videre. En stor medlemsundersøgelse i 2010 viste, at vi havde mulighed for at forbedre os, ikke mindst på det område, der optager os allermost; samarbejdet med vores medlemmer.

Siden er a-kassens samtaler ugentligt blevet målt af Aarhus Universitet. Tak til alle dem, der løbende har brugt tid på at besvare de elektroniske spørgeskemaer. Vi har fået mange svar, men synes alligevel, at der manglede noget.

Derfor har vi besluttet i højere grad at høre medlemmernes vurderinger direkte og i dialog. På den måde tror vi på, at vi kan blive bedre end, hvis vi nøjes med at kigge på spørgeskemaer.

## MEDLEMMERNES IDÉER

Onsdag den 18. april havde 18 medlemmer afsat formiddagen til at komme ind i a-kassen og tale med medarbej-



*A-kasseleder  
Erik Damgaard*

derne. Formiddagen forløb sådan, at hvert medlem havde medbragt to fortællinger: En fortælling om en god oplevelse med a-kassen og en fortælling om en mindre god oplevelse.

Disse historier fortalte medlemmerne til hinanden gruppevis, mens sagsbehandlerne noterede flittigt. Til sidst blev medlemmerne bedt om at fortælle den rigtig gode fremtidshistorie og sammen skabe en fortælling om, hvordan a-kassen kunne have gjort en af de oprindelige historier rigtig god.

På baggrund af ønsker fra medlemmerne ændrer a-kassen løbende dets måde at arbejde på. Eksempelvis har vi øget åbningstiden pr.

1. februar i år, så vi nu igen har åbent om tirsdagen fra kl. 9.00 til 15.00, det har givet en øget åbningstid på seks timer om ugen.

## VEJLEDNING OM EFTERLØN

Den såkaldte tilbagetrækningsreform og den medfølgende mulighed for at få efterlønsbidraget udbetalt har virkelig præget dagligdagen i a-kassen. Vi har de seneste måneder haft mange tusinde telefonopkald fra medlemmer, der gerne vil vejledes om, hvorvidt det kan betale sig for dem at hæve efterløns-pengene. I den forbindelse har vi også været på en del arbejdspladsbesøg, i alt er det blevet til omkring 30 besøg på arbejdspladserne siden januar, og det er langt fra slut med besøgene. Muligheden for at få udbetalt det indbetalte efterlønsbidrag uden afgift udløber først den 1. oktober 2012, så der er fortsat god tid til at overveje situationen og eventuelt at kontakte a-kassen for at få yderligere vejledning.

# infoa

Udgives af  
**FOA – Fag og Arbejde**  
Social- og Sundhedsafdelingen

**Ansvarshavende:**  
Palle Nielsen, formand

**Redaktør:**  
Lise Lotte Blicher Bendtsen, DJ  
E-mail: llbb@foa.dk  
**Tlf. 4697 2182**

**Layout:** Karen Hedegaard, DJ

**Tryk:** Scanprint

**Oplag:** 18.300

**ISSN** 1398-7011



DANSKE MEDIER

**Indlæg til infoa nr. 3-12** skal være redaktionen i hænde senest fredag den 24. august 2012.

**Announcedeadline infoa nr. 3-12:**  
fredag den 24. august 2012.

**infoa nr. 3-12** udkommer mandag den 17. september.

Alle annonceforespørgsler skal rettes til journalist Lise Lotte Blicher Bendtsen.

**Tlf. 4697 2182.** E-mail: llbb@foa.dk

FORSIDE: BORGER KARLA STORCH OG SOCIAL- OG SUNDHEDSASSISTENT HENRIETTE HØJGAARD KRISTENSEN  
FOTOGRAF: MARK KNUDSEN/MONSUN



# Bastard Film sagsøges

Efter endt strafferetssag mod to journalister fra tidligere Bastard Film rejser FOA nu civilt søgsmål om erstatning til de tidligere ansatte på Omsorgscentret Fælledgården. Det handler om ære og oprejsning

AF LISE LOTTE BLICHER BENDTSEN  
FOTO: FINN SVENSSON

FOA har anlagt civilt søgsmål om erstatning ved byretten med krav om, at Miki Mistrati og Søren Steen Jespersen, de ansvarlige hos det nu tidligere produktionsselskab Bastard Film, skal betale 40.000 kroner i godtgørelse til fire medarbejdere på Fælledgården, der alle blev filmet med skjult kamera tilbage i december 2005 – januar 2006.

Det sker efter, at Højesteretsdommen

Højesteretsdommen og tidligere artikler om Fælledgården kan findes på fagforeningens hjemmeside: [foa.dk/sosu](http://foa.dk/sosu). Blandt andet under fanen "Nyheder" til venstre på siden – gå til nyheden: "Fagforeningen: En helt rigtig dom" fra den 21.02.2012.

ret den 21. februar i år afgjorde, at journalist Miki Mistrati og daværende journalistpraktikant Marike Jensen fra tidligere Bastard Film har overtrådt straffelovens fortrolighedsbestemmelse jf. paragraf 152, stk. 1, ved at videregive tv-optagelser med borgere fra Omsorgscentret Fælledgården i København til Bastard Film og DR.

## OPREJSNING

At det bliver en erstatnings-sag, skyldes alene, at det er den mulighed, der er, for at give de tidligere ansatte på Fælledgården oprejsning.

– Penge er ikke vigtige i den her sammenhæng. Det vigtige for mig er at få oprejsning, fordi journalisternes påstande i tv-udsendelsen var en "gratis omgang". De kunne jo ikke dokumentere deres påstande om trygsår, og at der generelt ikke blev gjort ordentligt rent på det fremviste toilet, forklarer tidligere ansat Jesper Christen-

sen og nu gruppeleder i aftenhjemmeplejen i Københavns Kommune, der også er stærkt utilfreds med journalisternes "håndværk":

– Journalisterne henvendte sig jo aldrig til nogen fagpersoner for at få konstateret, om tv-optagelserne viste en beboer med trygsår. De konstaterede blot, at der var tale om trygsår. Det var simpelt-hen ikke i orden!

## PROCEDUREFEJL

De ansatte ved Fælledgården fik oprindeligt oprejsning ved Københavns Byrets dom den 3. juli 2010, hvor Marike Jensen og Miki Mistrati blev idømt 20 dages betinget fængsel for uberettiget at have optaget beboere og ansatte med skjult kamera på Fælledgården, og for uberettiget at have videregivet optagelserne til DR, der brugte optagelserne til en tv-udsendelse om Fælledgården i Magasinet Søndag d. 21. maj 2006. Journalisterne blev des-



uden dømt til at skulle betale godtgørelse for tort til én beboer samt fem ansatte.

Men dommen blev den 6. december 2010 delvist ophævet i Østre Landsret, idet spørgsmålet om, hvorvidt det var ok at optage med skjult kamera på Fælledgården, aldrig blev prøvet ved landsretten på grund af procedurefejl fra anklagemyndighedens side. Straffelovssagen, hvad angår de ansatte, blev derfor aldrig realitetsprøvet i landsretten, som på grund af procedurefejlen også annullerede byrettens dom for, hvad angik de skjulte tv-optagelser.